

7. SRPNA 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

[Milan Uhe](#) v knize Jana Nováka Kundera jako pamětník figurovat nechtěl, i když byl osloven. Vidí svého dlouholetého přítele Milana Kunderu jako velmi složitou osobnost, autora, který po celý život zápasil o identitu svých hrdinů a s identitou si v životě i pohrával. Jak říká v rozhovoru s Janou Machalickou, po přečtení knihy je přesvědčený, že **Novák byl s Kunderou hotový, ještě než se do něj pustil**, a zejména mu vadí, že se ve snaze usvědčit Kunderu takzvaně pravdivými fakty dostal lidsky na scesti.

Vlámský slavista [Eric Metz](#), který působí na katedře bohemistiky Amsterodamské univerzity, mluvil v Českém centru o svém výzkumu Haškova Švejka, zaměřeném na historii nizozemských překladů tohoto románu a jeho recepcí v nizozemské jazykové oblasti. Porovnává **několik překladů Haškova Švejka** z hlediska toho, jak se v nich řeší vulgarismy hostinského Palivce v první kapitole. České „hovno“ činí v některých dobách a v některých jazycích překladatelům nečekané potíže. Na iLiteratuře o jeho příspěvku píše Magda de Bruin Hüblová.

[Zuzana Pokorná](#) se v dalším dílu seriálu o **LGBT v české literatuře** na webu H7O.cz pokusila zmapovat vývoj literatury zobrazující stejnopohlavní lásku ve druhé polovině dvacátého století. Úvodem podotýká, že „v roce 1962 vešel v účinnost zákon, který dával homosexuálům alespoň nějakou svobodu. Nelegální zůstal styk s nezletilými, případně styk vynucený anebo za úplatu. Ale pokud se dva dospělí dobrovolně rozhodli být spolu, zákon už jim nebránil. Do literatury se nová legislativa bohužel nijak zásadně nepromítla.“

*

[Jiří Padevět](#) na střední škole studoval geodezii, zároveň má rád krajinu a přírodu. I proto si za hrdinu své úplně první knihy vybral básníka Karla Hynka Máchu. V dalších knihách se už Padevět věnuje **nacistické a komunistické totalitě v českých zemích**. Za Průvodce protektorátní Prahou obdržel v roce 2014 literární cenu Magnesia Litera. Jan Hrušovský si jej pozval do podcastu Poprvé, kam zve výrazné osobnosti (nejen) byznysového světa a ptá se jich, jak vypadaly jejich začátky, co jim nejvíce pomohlo a co doporučují jiným.

Jak to letos bude s **knižními cenami Magnesia Litera**? Co s 19. ročníkem provedl Covid-19? Jak vznikají a pracují poroty? Jak se vybírají knihy? V čem se liší česká a slovenská Litera? A jak vznikaly **Dějiny české detektivky**? Co to je detektivka a je ta česká něčím speciální? O tom hovořil Tomáš Weiss se svými hosty – [Michalem Jarešem a Pavlem Mandysem](#).

Pětadvacetiletý [Ondřej Hrabal](#) to ve slam poetry v roce 2018 dotáhl na republikového mistra, o rok později přišel s ceněnou sbírkou básní Nezkoušej se usmát. V roce 2017 založil nakladatelství Nugis Finem Publishing a stihl vydat fantasy knížku Ydris. Letos vypustil do světa rapové album s kapelou Bartleby. Poezii mu ve svém nakladatelství JT's vydal básník Jan Těsnohlídek. Seznámili se na premiérovém ročníku **ostravského literárního festivalu Inverze**. Rozhovor s ním pro H7O.cz připravil Adam El Chaar.

Petr Vizina hovořil s překladatelkou a sinoložkou [Zuzanou Li](#) o prostoru, který činští spisovatelé potřebují pro manévrování, o komunistech, kteří nečtou, nebo českém strachu z východní mocnosti. Řeč byla také o **románu Zvrácený osud** z pera spisovatele tvořícího pod pseudonymem Tung Si, který je dalším přírůstkem edice současné čínské literatury Xin vydávané nakladatelstvím Verzone.

Česká autorka s bulharskými kořeny [Borjana Dodova](#) (*1983) debutovala sbírkou povídek Inverzní kyvadlo (2014), publikuje v časopisech Revolver Revue, Umělec, A2 a Psí víno. V esejistické tvorbě se věnuje architektuře, survivalismu či psychologii kosmických letů. Začátkem roku 2020 strávila několik týdnů v Sofii v rámci rezidenčního programu nadace Next Page, kde pracovala na své **nové knize Balkánská kuchařka**. Rozhovor s ní pro iLiteraturu připravila Dimana Ivanova.

Během literárního festivalu Měsíc autorského čtení představila básnířka, editorka a autorka knih pro děti a mládež [Olga Stehlíková](#) brněnskému publiku ukázky ze své nejmladší sbírky **Vykřičník jak stožár**. Kateřina Hejnarová s Olgou Stehlíkovou hovořila ještě před jejím čtením o tematických rovinách sbírky – zvláště té duchovní, již autorka prozkoumává skrze vznešené i všední tvary současného českého jazyka.

*

Člověk je nejnebezpečnější zvíře, píše autor usazený v Brně. Přesto ve své environmentální poezii [Radek Štěpánek](#) stále hledá světlo naděje. **Báseň Eroze, kterou recituje Michal Bumbálek**, je první z trilogie rozsáhlých skladeb s ústředním tématem pohybu, kterou Radek Štěpánek vydal v roce 2018 jako bibliofilii v jihlavském nakladatelství Adolescent. O rok

později následovala báseň Tání a letos v zimě vyjde poslední báseň zamýšleného triptychu Vichřice.

„[Anna Mrozinská](#) pochází z Ostravy, jejíž vliv lze v autorčiných verších vycítit v jisté až samozřejmé symbióze neoblomné křehkosti a niterné upřímné ráznosti vyjádření, přičemž si tyto dvě polohy kontrastně neodporují a nepůsobí protichůdně, ale jsou jakoby zajedno,“ dočteme se o zmíněné básnířce v textu doprovázejícím **ukázky její tvorby na webu Nedělní chvilka poezie**.

Utopická povídka, poeticky harmonizující problém stáří, nebo vědeckofantastická próza o zrcadle, které se opoždíuje. Tvorba [Jana Weisse](#), spisovatele fantastického prolínání snu a skutečnosti a jednoho ze zakladatelů české sci-fi, nemůže v rámci vltavského sci-fi léta chybět. Povídku s názvem **Zrcadlo, které se opoždíuje** napsal Jan Weiss v roce 1927. Účinkuje Ota Sklenčka.

„[Hana Pololánková](#) je básnířkou **environmentální krize a environmentálního žalu**. Reflektuje místo člověka ve světě, který se pod jeho vlivem nezadržitelně mění, na povrch se dostává i téma viny. Ale člověk pořád žije, prožívá vztahy a lásky, malé osobní prohry i vítězství. Téma zániku tak není něco, čeho by se Pololánková neuroticky držela, ale je v jejích textech přítomno jako spodní proud, který zaslechneme, když to ostatní zrovna není slyšet,“ napsal básník Jan Škrob o autorce, jejíž tvorbu představuje na webu Literární.cz.

„K létu bezodkladně patří intenzivnější vzpomínání na dětství, na místa a kouzla s ním spojená. Možná dnes s větší nostalgií procházíme **prostory, které pro nás měly určující vliv** i v literárním slova smyslu, které nás inspirovaly a utvářely, kam jsme se uchylovali při četbě či psaní, abychom měli pokoj od okolního světa. Nevím, zda se mi to jen zdá, ale v literárním kontextu jsou velevhodným místem, snad pro svou mystiku a klid, staré zahrady.“ Těmito slovy začíná fejeton, který pro H7O.cz napsala básnířka [Klára Goldstein](#).

*

Ve středu 5. srpna uplynulo **30 let od smrti básníka Ivana Blatného**. Městská knihovna v Praze nabízí v E-knihovně ke stažení dva výběry z jeho tvorby. [Stará bydliště](#), uspořádaná Antonínem Brouskem, obsahují básně, které vznikaly po roce 1948 v autorově britském exilu. [Jde pražské dítě domů z bia...](#) je rozsáhlý výběr z literární pozůstalosti Ivana Blatného, který připravil a vydal Martin Reiner.

[Měsíc autorského čtení](#) 2020 v ostravském Divadle 12 hostil jednatřicet nejlepších maďarských spisovatelů. „Příští rok přijede do Ostravy stejný počet **básníků a prozaiků z Islandu**,“ prozradil v pondělí deníku Ostravan.cz ředitel festivalu Pavel Řehořík. „Letos se nám Ostravu podařilo zcela zavírovat literaturou a příští rok v tom budeme pokračovat. Islandská detektivka je pojmem, určitě ale představíme také islandskou poezii či publicistiku,“ dodal programový ředitel Petr Minařík.

[Besedu nad knihou španělského autora Fernanda Aramburua Vlast](#), který loni vydalo v překladu Víta Kazmara nakladatelství Akropolis, nabídne 11. 8. od 19.30 pražská (A)VOID Floating Gallery. Strhující román pojednává o vině a odpuštění, o pokusu zacelit rány v názorově rozdělené společnosti. O knize budou diskutovat **hispanisté a překladatelé Vít Kazmar a Anna Tkáčová**, moderuje Josef Straka.

V pátek 14. 8. se v žižkovském prostoru Punctum – Krásovka uskuteční další z [večerů pořádaných literárním obtýdeníkem Tvar](#), tentokrát na **téma Láska**. V průběhu večera, který bude moderovat Lukáš Senft, vystoupí Olga Stehlíková, Michal Tallo, Zofia Baldyga a Nikolaj Ivaskiv.

*

Na závěr jako obvykle připojuji několik aktuálních **knižních tipů**...

[Pavel Novotný: Zápisky z garsonky \(nakl. Trigon\)](#)

Poetický cyklus Zápisky z garsonky je neskrývaně autobiografický – garsonka, kterou obývá malý chlapec spolu se svou invalidní matkou, je plná knih, gramodesek a matčiných svobodomyšlných přátel. Protipól bezpečného, avšak křehkého světa panelákového bytu na libereckém kopci představuje mocný, chladný řád v domě prarodičů pod kopcem. Jednoznačný a neproblematický vesmír dítěte se postupem času smršťuje; přichází nevyhnutelný zápas o identitu a životní prostor – zprvu v náznacích, později se vši naléhavostí. Hledání rovnováhy mezi volností a disciplínou, mezi „nahore“ a „dole“, mezi vášní a nadhledem a v neposlední řadě i mezi tragédií a groteskou můžeme sledovat jak v jednotlivých drobných příbězích, tak v rovině jazykové. Právě promyšlená práce s jazykem a palčivě prožitými motivy skladbu propojují v hluboký a přitom čtivý celek.

[Tung Si: Zvrácený osud \(přel. Zuzana Li, nakl. Verzone\)](#)

Kdo by nechtěl změnit vlastní osud, když se narodí do chudé rodiny, do chalupy mu fouká, střecha skoro padá na hlavu a do vsi samotné ani nevede silnice? Wang Chuaj si nepřeje nic víc, než aby měl jeho syn lepší život než on. Vždyť mu to předpověděl věstec: kluka čeká zárná budoucnost, vystuduje vysokou školu, odstěhuje se do města a nebude už dřít na polích jako on, jeho otec i jeho děda. Osud se však vzpírá, a ať se hrdina i celá rodina snaží sebevíc, nedá se zvrátit. Koho by napadlo, že co Čchang-čch' nedokáže pro sebe, podaří se mu zařídit pro svého syna. Ovšem jakou cenu bude muset za dosažení takového snu zaplatit? Silný příběh o cestě za štěstím navzdory osudu.

[Jakub Řehák: Obyvatelé \(nakl. Fra\)](#)

Básnická sbírka Obyvatelé je zalidněna přízraky, které se pohybují po ulicích současného města. S autorem prožijeme pouliční nepokoje, drobné denní katastrofy, tajemnou invazi, noční filmové natáčení v parku, zemětřesení, lásku i mnoho dalšího. Projdeme tajným průchodem z Prahy až do New Yorku. Ve své nové knize básník Jakub Řehák podvrací obraz reality, která nás obklopuje každý den. Obyvatelé obsahují vedle kratších textů i rozsáhlejší,

panoramatické poemy o několika částech. Přitažlivé je napětí mezi Řehákovou surrealistickou obrazností a zdánlivě klasičtější formální podobou básní.

[Rudolf Matys: Společný jmenovatel \(nakl. Torst\)](#)

Rozsáhlý svazek esejů, úvah, medailonů, literárních kritik, předmluv, doslovů a sloupků významného českého básníka, esejisty, prozaika a jednoho z našich nejvýznamnějších rozhlasových tvůrců posledního půlstoletí. Rudolf Matys je nejen vynikající znalec české a světové poezie, ale především hluboce vzdělaný člověk s širokým záběrem historickým, výtvarným, hudebním, filosofickým, estetickým, psychologickým a etickým. Jeho eseje, úvahy a kritiky vznikaly na okraji jeho díla básnického a práce rozhlasové a přitom jsou tím nejvýznamnějším, co ve svém životě vytvořil. Knihu uspořádala, k vydání připravila a bibliografií a ediční poznámkou doprovodila Milena Vojtková.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).